

Dyb Hjernestimulation ved Parkinsons Sygdom: Nyttige Informationer til Patienter

HVAD ER DE MOTORISKE SYMPTOMERNE VED FREMSKREDEN PARKINSONS SYGDOM?

Når patienter med Parkinsons sygdom (PS) opstarter medicinsk behandling kan de ofte mærke effekt af medicinen gennem hele dagen. Men i takt med, at PS udvikler sig, kan patienterne opleve, at effekten af medicinen aftager op til næste medicindosering. Dette kaldes "wearing off" eller "aftagende effekt". Når medicineffekten aftager, kan parkinsonsymptomerne, i form af rysten, langsomme bevægelser og påvirket gangfunktion, komme tilbage. Når den næste medicindosis indtages forsvinder symptomerne igen. Perioden med god effekt af medicinen kaldes "ON" og perioden med manglende effekt kaldes "OFF". Nogle patienter kan udvikle ufrivillige vridende bevægelser, såkaldte overbevægelser, hvilket kan være generende.

HVILKE BEHANDLINGSMULIGHEDER FINDES VED FREMSKREDEN PARKINSONS SYGDOM?

For at reducere "OFF" perioder og overbevægelser, kan lægen justere på medicindosis og på tidspunkterne for medicinindtag. Hos nogle patienter, hvor medicinjustering ikke længere er tilstrækkelig til at kontrollere "OFF" perioder og overbevægelser, kan man vælge at bruge dyb hjernestimulation (Deep Brain Stimulation = DBS). DBS er en form for hjernekirurgi, hvor man ligger en tynd elektrode ind i hjernen.

Elektroden er forbundet til et stimulationsbatteri, som ligner et pacemakerbatteri, og som er placeret under huden på brystkassen. Stimulationsbatteriet sender en konstant strøm gennem elektroderne til et bestemt område af hjernen, som er med til at regulere bevægelser. Det kan reducere både "OFF" perioder og overbevægelser.

HOS HVILKE PATIENTER SKAL MAN OVERVEJE DBS OPERATION?

DBS kan være en god behandlingsmulighed til en patient med PS, som fortsat har god effekt af den medicinske behandling, men samtidig er generet af svære "OFF" perioder og overbevægelser, selvom den medicinske behandling er optimeret. Det er vigtigt med et godt socialt netværk.

Patienter med alvorlige hukommelsesproblemer, hallucinationer, svær depression eller betydelige balanceproblemer, også i "ON" perioder, vil være mindre egnede som operationskandidater.

HVORDAN UDVÆLGES PATIENTERNE TIL DBS OPERATION?

Egen læge skal henvise til en neurologisk afdeling med højtspecialiseret funktion i DBS. Her vil den videre undersøgelse ofte indebære:

- Vurdering hos en speciallæge i neurologi med ekspertise indenfor PS
- En hjerneskanning (MR) for at sikre, at der ikke er forandringer i hjernen, som kan forhindre operation
- En samtale med den neurokirurg, som skal foretage operationen
- En neuropsykologisk undersøgelse

ER DET SIKKERT?

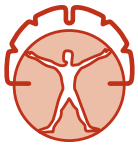
Generelt betragtes DBS som en sikker procedure. Der er dog risiko for alvorlige komplikationer, så som blødning eller blodprop i hjernen i forbindelse med operationen. Der er også risiko for bivirkninger til stimulationen i form af vægtøgning, påvirkning af talen, herunder problemer med at finde ordene, samt infektioner omkring stimulationsbatteriet eller elektroderne. De fleste bivirkninger er milde og midlertidige og kan af og til reduceres ved ændring i stimulationsindstillingerne. Flere undersøgelser har dog vist en øget risiko for selvmord efter operationen.

HVORDAN FOREGÅR OPERATIONEN?

En DBS operation tager som regel flere timer. Man skal være vågen det meste af tiden. De fleste patienter får placeret en elektrode i hver side af hjernen. En ramme holder hovedet på plads under operationen, så kirurgen kan placere elektroden helt præcist. Der bores et lille hul på hver side af kraniet, hvor elektroderne føres ind. Efterfølgende føres elektrodeledningerne under huden hele vejen ned til stimulationsbatteriet, der er placeret under huden på brystkassen.

HVAD SKER DER EFTER OPERATIONEN?

Efter operationen justeres parkinsonmedicinen og stimulationsindstillingerne efter behov. Strømstyrken justeres ved hjælp af et apparat, der kommunikerer med stimulationsbatteriet. Som regel er indstillingerne optimale i løbet af tre til seks måneder efter operationen.

Dyb Hjernestimulation ved Parkinsons Sygdom: Nyttige Informationer til Patienter

HVAD ER EFFEKTEN PÅ KORTERE OG MELLEMLANGT SIGT?

DBS opererede parkinsonpatienter oplever oftest følgende forbedringer:

- Mindre tid i "OFF"
- Kortere varighed og mindre udtalt sværhedsgrad af overbevægelser
- Lavere medicindoser
- Mindre udtalte ikke-motoriske symptomer som eksempelvis smerter, træthed og tristhed
- Generel forbedring i livskvalitet

HVAD ER EFFEKTEN PÅ LÆNGERE SIGT?

Over tid kan DBS vedblive med at forlænge tiden i "ON" og reducere overbevægelser. DBS kan dog ikke helbrede PS eller bremse sygdomsudviklingen.